

I Brønderslev øver sårbare børn sig i at mærke efter og præge deres eget liv i en børnegruppe: ”Hvis man ikke kan fortælle, hvordan man har det, er der aldrig nogen, der opdager det”

Brønderslev Kommune har et tilbud om børnegrupper til børn af forældre med psykisk sygdom eller forældre med misbrug. Udgangspunktet for børnegruppen er at følge børnenes initiativ og det, der fylder hos dem. Børnene møder voksne og andre børn, de kan spejle sig i. Det er alt sammen medvirkende til, at børnene øver sig i at mærke efter og åbne op for, hvordan de har det.

OMRÅDE
SOCIAL

INDDRAGELSESMÅDE
BØRN SOM
PRAKSISUDVIKLERE

KOMMUNE
BRØNDERSLEV

Vi ved aldrig, hvordan mødet lige kommer til at køre. Det kommer an på, hvad børnene lige har behov for den dag. Det er nok en del af medbestemmelsen at tilpasse dagsordenen til børnene den enkelte dag.

FACILITATOR FOR BØRNEGRUPPEN

HVORFOR INDDRAGE BØRN OG UNGE?

I Brønderslev Kommune er borgerinddragelse et generelt opmærksomhedspunkt. Kommunen arbejder ud fra en åben og inddragende tilgang, hvor borgerne er medspillere og har mulighed for at ytre sig og præge forhold, der vedrører dem. Her skal medarbejderne tale et sprog, som alle kan forstå - også børn og unge. Dette mindset kommer konkret til udtryk i kommunens forskellige børnegrupper. En af børnegrupperne hedder *Masken* og er primært et tilbud til børn mellem 7 og 12 år, som har forældre med psykisk sygdom eller misbrug.

Formålet med børnegruppen Masken er først og fremmest at give børnene et frirum, hvor de er med til at sætte dagsordenen, modsat hvad de er vant til i deres hverdag. I gruppen møder de andre børn, der vokser op under samme omstændinger som dem. Desuden lærer børnene i gruppen, hvad psykisk sygdom er, og hvordan det er at have et misbrug af fx alkohol. På den måde klæder gruppen børnene på til at være i den situation, som de er i.

HVORDAN SKER SELVE INDDRAGELSEN?

To voksne faciliterer børnegruppen: en sundhedsplejerske og en pædagog, der også er psykoterapeut. Gruppen mødes to timer hver 14. dag. Hver gruppe mødes 10 gange i alt. De voksne tager udgangspunkt i en overordnet plan for gruppeforløbet og udarbejder en dagsorden for hvert møde. Ifølge de to voksne giver netop en dagsorden den struktur, som mange af børnene mangler i deres liv på grund af kaos på hjemmefronten.

Dagsordenen revideres dog som oftest i løbet af mødet, da børnene har medbestemmelse i forhold til, hvilke emner og øvelser der skal fylde på mødet den pågældende dag. Så sker det ofte, at børn og voksne prioriterer i fællesskab. I de tilfælde laver de voksne en åben spejling. Det vil sige, at de voksne taler højt om, hvad de tænker, så børnene kan høre

deres overvejelser og dermed tænke med og komme med deres bud. Kan børn og voksne ikke nå til enighed, laver de i fællesskab en demokratisk afstemning.

Et konkret eksempel på, hvordan børnene øver sig i at sige egne behov højt, er planlægning og gennemførelse af en højtidelig afslutning på forløbet, hvor børnenes forældre eller plejeforældre deltager. Her bestemmer børnene, hvad de gerne vil præsentere, og hvad der er vigtigt for dem, at deres forældre ved om at være barn af en forælder med misbrug eller psykisk sygdom. Til denne del bruger børnegruppen metoden Ønskebrønd, hvor hvert enkelt barn smider sedler i brønden med pointer, som de gerne vil fortælle til deres forældre. Hvis børnene ønsker det, læser enten børnene selv eller facilitatorerne af børnegruppen tilfældige, anonyme sedler op. Så bestemmer børnene selv, om de vil tale med forældrene om det, når de kommer hjem.

Sundhedsplejersken nævner, at det er afgørende for børneinddragelsen, at man som facilitator tør slippe kontrollen, da tidsplanen som oftest skrider, når børnene skal have medindflydelse på mødets indhold og form. Det kan til tider være udfordrende, når man som voksen også gerne vil være sikker på at nå alt det indhold, man har planlagt.

Det er desuden afgørende at være opmærksom på børnenes alder. Børnegruppen Masken sammensættes typisk således, at der maksimalt er to-tre års aldersforskel mellem børnene. Det har de to facilitatorer besluttet, fordi det er væsentligt for dynamikken i børnegruppen og den enkeltes mulighed for engagement og medbestemmelse, at børnene er nogenlunde jævnaldrende. Det kan være mere udfordrende for det enkelte barn at komme på banen, hvis de andre i gruppen er meget ældre eller yngre. At børnegruppen skal have denne sammensætning, betyder dog, at nogle børn må vente lang tid på at komme med.

Ud fra et voksenperspektiv får man ofte dannet et narrativ om, hvordan det er at være Peter, og når vi så spørger ham i børnegruppen, viser det sig, at han er et helt andet sted.

LEDER AF FAMILIEHUS, HVOR BØRNEGRUPPEN ER FORANKRET

HVAD SKER DER MED BØRNE- PERSPEKTIVER?

De to facilitatorer tilpasser som udgangspunkt øvelserne og programmet til den gruppe børn, der deltager i det pågældende forløb. Dog justerer de voksne indholdet løbende på baggrund af børnenes inputs. Facilitatorerne finder det afgørende for børnenes udbytte, at børnene har en aktiv stemme i børnegruppen. Børnene føler sig anerkendt og set med respekt, når de får mulighed for medbestemmelse, og i sidste ende øger det deres lyst til at være i gruppen. Det er samtidig en mulighed, børnene oftest ikke har derhjemme, men som de her bliver introduceret for.

Børn, som vokser op med forældre med psykisk sygdom eller misbrug, er ofte gode til at tilpasse sig omgivelserne, da de er vant til at gå på kompromis med egne behov og ofte har svært ved at mærke sig selv. Det vil derfor også tit være sværere for denne gruppe børn at indgå i en proces, hvor de bliver inddraget, mærker efter og siger højt, hvad de mener. Facilitatorerne oplever, at børnene gennem forløbet i gruppen bliver gode til at sætte ord på, hvordan de har det, og til at sige fra. Børnegruppen er dermed også et øverum, hvor børnene øver sig i at sætte egne behov først og italesætte dem.

GODE RÅD FRA BRØNDERSLEV KOMMUNE

- Følg børnenes initiativ, og giv plads til de tanker og oplevelser, der fylder hos børnene.
- Giv slip på din egen dagsorden, og vær ikke bange for at gå udover planen.
- Skab en let stemning i børnegruppen, så det er trygt og hyggeligt at være der.

De er eksperter i at have antennerne ude. De lærer at sætte ord på, hvordan de har det. Hvis man ikke kan fortælle om, hvordan man har det, så er der måske aldrig nogen, der opdager det. Masken er altså også et øverum, hvor man øver sig i at mærke efter.

FACILITATOR FOR BØRNEGRUPPEN